

ennen Recogn
ть Einordnen
ассифициров
rt לתמוך Подд
rkennen Reco

לזהות
לסווג
לתמוך

עמותת אופק – מרכז ייעוץ במקרי אלימות ואפליה אנטישמית

תמוך Подд

1

05

הקדמה

2

09

מהי אנטישמיות?

09

2.1 אנטישמיות בהווה

11

2.2 אנטישמיות בהקשר לבתי הספר -
מצב המחקר והרלבנטיות לייעוץ בעמותת אופק

3

17

סטנדרטים מרכזיים וקווים מנחים בייעוץ

(ראו עוד בפרק 5.1)

4

23

שאלות ותשובות

5

33

התערבויות ואפשרויות פעולה

33	5.1	דרכי עבודה
36	5.2	התערבויות
39	5.3	קטגוריות של תקריות
40	5.4	סיווג משפטי
44	5.5	ייעוץ בנושא פיצויים

6

49

תיאור המיקומים והשותפים של אופק

7

57

הצהרת מידע מחייבת

1

הקדמה

אנטישמיות היא לא תופעה חדשה, לא נעלמה אי פעם ואיננה תופעת שוליים. סקרים מייצגים מוכיחים במשך שנים בסיס יציב של אנטישמיות, פחות או יותר, עם תמיכה בשנאת היהודים המסורתית ויותר מכך תמיכה בוריאנטים המודרניים של האנטישמיות, אנטישמיות עקיפה העוסקה בשואה או בישראל. את צורות הביטוי השונות של האנטישמיות ניתן לתאר לפי החוקרת פרופסור ביאטה קופר כמו קרחון. פשעים אנטישמים פליליים והתקפות אלימות על רקע אנטישמי הם הקצה העליון והגלוי של הקרחון. מעט מתחת לקו המים נמצאים רטוריקה ושיח אנטישמים, תמונות והערות כמו העלבות ותקיפות מילוליות אנטישמיות. בחלק הנסתר והפנימי של הקרחון נמצאות תפישות אנטישמיות הנמצאות בדעותיו ובמחשבותיו של הציבור הרחב, הבאות לידי ביטוי בתרעומת עדינה ובמבנים שונים או בשגרות שונות, אבל בדרך כלל נשארות לא מזוהות.

בעוד האנטישמיות פוגשת חלק מהאנשים כנושא אבסטרקטי, אחרים חווים אותה על בשרם. קשה להתגבר על המרחק הזה בין הפרספקטיבות השונות.

לאורך תקופה ארוכה האנטישמיות כמעט ולא באה להכרת רוב רובו של הציבור, מלבד במקרים קשים. ההערכה של היקף האלימות האנטישמית היתה אפשרית במשך זמן רב רק בצורה מוגבלת ביותר, מכיוון שקורבנותיה לא פנו לעזרת המשטרה או ליעוץ מקצועי. התעסקות יותר אבסטרקטית עם האנטישמיות מבלי להתייחס לאנטישמיות מנקודת מבטם ומחוויתם של היהודים הסתירה את הצורך בתמיכה ובייעוץ.

ההתגברות על חוויות טראומטיות וקשות דורשת זמן וסביבה חברתית תומכת ומגבה.

בעוד האנטישמיות פוגשת חלק מהאנשים כנושא אבסטרקטי, אחרים חווים אותה על בשרם. קשה להתגבר על המרחק הזה בין הפרספקטיבות השונות. הנפגעים נתקלים לעיתים קרובות בחוסר הבנה ובספקטיות, כשהם מדווחים על מה שקרה להם. בעוד

אלו שאינם נפגעים מאנטישמיות יכולים להתעלם ממנה, לקורבנות אין את האפשרות הזאת, שכן הם נתקלים באנטישמיות בשגרת חייהם. באותו הזמן חוויות ההתמודדות עם האנטישמיות אינן אחידות - לא כל היהודים חווים את האנטישמיות באותה הצורה, וגם אסטרטגיות ההתמודדות שלהם עם האנטישמיות הן שונות בצורה ניכרת¹. בתגובה לכך, בשנים האחרונות קיים שיח חדש ושונה על האנטישמיות, ויותר יהודים מבטאים בקול את אשר חוו.

יהודים חווים אנטישמיות מילולית ולעיתים איומים קיומיים, אבל השיח על כך איננו מובן מאליו. ההתגברות על חוויות טראומטיות וקשות דורשת זמן וסביבה חברתית תומכת ומגבה. החידוד והסיווג של מצבים כאלוימים לוקחת

זמן והמבנים מקוטלגים רק במבט לאחור כאלוימים. לא רק מעשים הם אלימים, אלא גם תקריות יום יומיות, שאלות ומבוכות הקשורות אליהן, תקריות שחייבות להיות מעובדות לעומק ומתורגמות לאסטרטגיות פעולה שכנגד.

מרכז הייעוץ - עמותת אופק נוסד כתוצאה מהרצון לכסות את הצורך הזה. צריך להיווצר מקום, בו יהודים ויהודיות מוצאים אוזן קשבת ובו הם ילוו ויחזקו בעת ההתמודדות עם אנטישמיות ואפליה.

מרכז הייעוץ - עמותת אופק נוסד כתוצאה מהרצון לכסות את הצורך הזה. צריך להיווצר מקום, בו יהודים ויהודיות מוצאים אוזן קשבת ובו הם ילוו ויחזקו בעת ההתמודדות

עם אנטישמיות ואפליה. בברושור המונח בפניכם אנחנו רוצים לתאר את ההיסטוריה, המטרות, העקרונות והחזון של עמותת אופק כמרכז ייעוץ לנפגעי אלימות ואפליה על רקע אנטישמי ולהציג הצעות ואמצעים ליצירת קשר.

1 Chernivsky, Marina (2020): Antisemitismus als biografische Erfahrungskategorie. In: Trauma - Zeitschrift für Psychotraumatologie und ihre Anwendungen. 18 Jg. Heft 1. S.: 18-26.

2

מהי אנטישמיות?

2.1 אנטישמיות בהווה

אנטישמיות היא לא "רק" תופעה היסטורית וסוציאלית, אלא איום אמיתי. אנטישמיות לא מתבטאת רק בהשמצות מילוליות, אלא גם בפעולה אלימה ובאלימות גופנית כנגד יהודים, יהודיות ומוסדות יהודיים. הרטוריקות האנטישמיות הנפוצות והשכיחות בשיח הפוליטי, בהפגנות ובתקשורת מהוות עדות להתפתחות זו.

בתקופה שלאחר מלחמת העולם השנייה ובעשורים שלאחריה "נעלמה" האנטישמיות מהתודעה של החברה הפוסט מלחמתית, אבל לא הפסיקה להתקיים. התפתחה אווירה הגנתית, שמנעה עימות עומק עם המניעים של האנשים הפועלים באנטישמיות וגם מנעה מבט על התחושות והחוויות של הנפגעים מאנטישמיות.¹

**הידע על האנטישמיות
בגרמניה מעוצב
בצורה נרחבת על ידי
הפרספקטיבה ההיסטורית.
בכך משחקות החוויות של
אלה שנפגעו מאנטישמיות
תפקיד זוטור יותר.**

מעגל המומחים העצמאי השני להתמודדות עם תופעת האנטישמיות פרסם בתמונת מצב בשנת 2017, שחסרה מודעות נרחבת לאנטישמיות עכשווית כתופעה כלל חברתית רלבנטית.²

1 Chernivsky, Marina (2020): Antisemitismus als biografische Erfahrungskategorie.

2 Antisemitismusbericht des Zweiten Unabhängigen Expertenkreises Antisemitismus des Deutschen Bundestages (2017): <https://dip21.bundestag.de/dip21/btd/18/119/1811970.pdf> (כניסה אחרונה ב-14 בנובמבר 2022)

הידע על האנטישמיות בגרמניה מעוצב בצורה נרחבת על ידי הפרספקטיבה ההיסטורית. בכך משחקות החוויות של אלה שנפגעו מאנטישמיות תפקיד זוטרי יותר. לא רק בחברה בכללותה אלא גם במחקר, חינוך ובמרחב הפוליטי יש מעט ידע לגבי איך האנטישמיות משפיעה ואיך קורבנותיה מתמודדים עם החוויות שחוו. גם בדיונים לגבי אפליה כללית בחברה מתעלמים לא פעם מהמציאות השונה, הפרספקטיבות והצרכים של היהודים והיהודיות. זה בא לידי ביטוי בהדרה כפולה של פרספקטיבות יהודיות - גם בחברת הרוב הגרמני הלא יהודי וגם בקהילות המיעוט.³

הגדרות מדעיות של אנטישמיות חולקות את התזה, שהאנטישמיות היא תפיסת עולם וככזאת צריך להבין אותה. הן טוענות שהאנטישמיות לא מתבטאת רק דעה, אלא באה לידי ביטוי גם כפרקטיקות חברתיות, למשל בהנחיות שמדירות ומפללות יהודים ויהודיות בצורה מבנית.

הגדרת העבודה של אנטישמיות של הברית הבין לאומית להנצחת השואה (IHRA) עוזרת לאנשי מפתח בתחומי פעילות חברתית ואף ברשויות לזהות אנטישמיות ולסווג פעולות איבה או אפליה נגד יהודים כפעילות אנטישמית. ההגדרה של הברית הבין לאומית להנצחת השואה (IHRA) מגדירה אנטישמיות כ"... תפיסה מוגדרת של היהודים, שיכולה לבוא לידי ביטוי כשנאה כנגד יהודים... ומכוונת כלפי אנשים יהודים או לא יהודים באופן מילולי או פיזי או כלפי רכוש, או נגד מוסדות קהילה ומוסדות דתיים".⁴

צורות הביטוי של אנטישמיות:

א **אנטישמיות קלאסית** כוללת תיאורים והצגת היהודים והיהודיות בהתאם למיתוסים מתקופות שונות עוד לפני עידן הנאורות ואנטישמיות מודרנית. בכך נכללת בין השאר הטענה, שהיהודים שולטים בכוח רב, הצגת תיאוריות קונספירציה יהודיות והאשמה באי נאמנות. התפיסה הזאת מתורגמת לפנטזיות על שליטה יהודית ואיום מצד היהודים מחד גיסא, ולהצגת היהודים כבעלי ערך מוסרי נחות מאידך גיסא.

3 Schäuble, Barbara (2017): Vom Sprechen & Schweigen über Antisemitismus. Fragen, Herausforderungen, Handlungsoptionen. In: Vom Sprechen & Schweigen über Antisemitismus. ZWST (Hrsg.). S.: 11-19. <https://zwst-kompetenzzentrum.de/wp-content/uploads/2021/04/vom-sprechen-und-schweigen-uber-anti-semitismus.pdf> (כניסה אחרונה ב-14 בנובמבר 2022)

4 לינק להגדרת העבודה של אנטישמיות מטעם ארגון IHRA: <https://www.holocaustremembrance.com/de/node/196> (כניסה אחרונה ב-14 בדצמבר 2021)

ב אנטישמיות מסדר שני או "אנטישמיות שלאחר השואה" מגיעה מהצורך, להיאבק בזיכרון מעשי הטבח הנאצים וברגשות לא נעימים המקושרים עם הזיכרון של מעשים אלה. יהודים ויהודיות הפכים לאויבים לפי וריאנט אנטישמי זה, מכיוון שהם מגלמים את הגוף של הזיכרון ואתו את תפישת האשמה וככה עומדים בדרכה של תפיסה לאומית עצמית חיובית. אנטישמיות מסדר שני באה לידי ביטוי באופן טיפוסי בהפחתת חשיבות השואה, החלפה בין הפושעים לקורבנות כמו בדרישה לסיום ההתעסקות בהיסטוריה.

ג אנטישמיות הנוגעת לישראל משתמשת בישראל כקוד מייצג ליהודים וליהודיות, עושה דמוניזציה לאזרחי מדינת ישראל, מכילה סטנדרטים כפולים ומטילה ספק בזכות קיומה של מדינת ישראל. לעיתים קרובות מופיע הווריאנט הזה של האנטישמיות עם החלפה בין פושע לקורבן – למשל, בהטלת האשמה חד צדדית או בהשוואה של המדיניות הישראלית עם פשעי הנאצים.

מחוץ להגדרות המדעיות וההגדרות התיאורטיות האנטישמיות היא בראש ובראשונה יחסי כוח המייצרים אלימות עם השפעות ארוכות טווח על יהודים. ההשפעות הללו נתפסות לעיתים קרובות כשוליות בחשיבותן, כי מי שהינו בעל תפיסות אנטישמיות ומגן עליהן בחריפות, לא יכול להשתכנע מההפך, גם אם מציגים לו טיעונים סותרים המבוססים על עובדות.

מי שנפגע מאנטישמיות, לא צריך להתמודד רק עם החוויה האלימה עצמה, אלא בנוסף עם ההתנגדויות כנגד התיאור והניתוח שלה.⁵

ההערכה, כמה האנטישמיות נפוצה היום בחברה, תלויה גם בשאלה באיזה מדדים משתמשים לשם ההבנה שלה. הסטטיסטיקה הפלילית המשטרתית, התבוננות בהתפתחות התופעה דרך ארגוני חברה אזרחית כמו הארגון הפדרלי בגרמניה RIAS וסקרי דעת קהל⁶, כל אלה מציגים מקורות חשובים

5 Chernivsky, Marina / Wiegemann, Romina (2017): Antisemitismus als individuelle Erfahrung und soziales Phänomen – Zwischen Bildung, Beratung und Empowerment. In: Medaon 11. S.: 21.

6 Decker, Oliver / Brähler, Elmar (2020): Autoritäre Dynamiken. Alte Ressentiments – neue Radikalität. Psycho-sozial-Verlag: Gießen. Onlineressource: https://home.uni-leipzig.de/decker/LAS_2020.pdf (כניסה אחרונה)

להכרה באנטישמיות, אך למרות זאת הידע על ההיקף האמיתי של התופעה לוקה בחסר. כדי לקבל תמונה מקיפה על היקף האנטישמיות וההשפעות שלה, חשוב להבין את הקורלציה בין המדדים השונים הללו ולחבר אליהם באופן קבוע את הפרספקטיבות של הנפגעים. מלבד ההבנה הסטטיסטית של פשעים אנטישמים יש לחקור את ההשפעות של תפיסות ומעשים אנטישמים.

**מי שנפגע מאנטישמיות,
לא צריך להתמודד רק
עם החוויה האלימה
עצמה, אלא בנוסף עם
ההתנגדויות כנגד התיאור
והניתוח שלה.**

אלה הם מעשים המסכנים את הביטחון של יהודים ויהודיות, מקדמים תהליכי הפיכת היהודים לקורבן ושילת שייכות וזכויות מהקורבנות. לכן זה חשוב להתמודד עם ההבנה של אנטישמיות כאלימות, בהשפעתה ובמשמעותה של אלימות זו על הנפגעים ממנה, תוך הבנת נקודת מבטם.

2.2 אנטישמיות בהקשר של בתי ספר -

מצב המחקר והרלבנטיות עבור הייעוץ בעמותת "אופק"

**בתי ספר יכולים להיתפש
כעולמות חברתיים, בהם
אנטישמיות והתגובות
אליה יכולים לבוא לידי
ביטוי בפרקטיקות שגרתיות
ותלויות הקשר.**

אנטישמיות נפוצה במיוחד בתחום החינוך. עד כה אין סטטיסטיקה בנושא, אך הדיווחים של הנפגעים והמספר של הבקשות לייעוץ (ראו את הסטטיסטיקה של הייעוץ של עמותת אופק)⁸ מראים היקף רחב של אנטישמיות בבתי הספר ובמערכת ההשכלה הגבוהה.

2022 und Zick, Andreas / Küpper, Beate (2021): Die geforderte Mitte. Rechtsextreme und demokratiegefährdende Einstellungen in Deutschland 2020/21. Friedrich-EbertStiftung (Hrsg.). J.H.W. Dietz Nachf.: Bonn.

7 Chernivsky, Marina / Lorenz, Friederike (2020): „Das ist überhaupt nicht greifbar, und deswegen ist es so schwer, dagegen auch was zu machen“ – Eine Studie zu Antisemitismus im Bildungswesen. In: „Du Jude“. Antisemitismusstudien und ihre pädagogischen Konsequenzen. Zentralrat der Juden in Deutschland (Hrsg.) Heinrich&Heinrich: Leipzig. S.: 151-170.

8 את הסטטיסטיקות השנתיות המפורסמות של הייעוץ מטעם עמותת "אופק" ניתן לראות בלינק שלהלן <https://ofek-beratung.de/materialien>

הערכות מדעיות ראשונות ומחקרי עומק לגבי אנטישמיות במערכת החינוך מציגים, שהתופעה של אנטישמיות במערכת החינוך הוערכה בהערכת חסר מתמשכת ביחס למציאות.⁹

ניתוח מצב

בהערכה האם ובאיזה עוצמה שוררת אנטישמיות בבתי הספר, שאלות לגבי יכולת ההתפשטות החברתית של האנטישמיות הן בעלות משמעות מכריעה. בתי ספר יכולים להיתפש כעולמות חברתיים¹⁰, בהם אנטישמיות והתגובות אליה יכולים לבוא לידי ביטוי בפרקטיקות שגרתיות ותלויות הקשר, בהן משתקפים תחומי הידע המרומז והגלוי של המעורבים, השקפת העולם המקצועית והביוגרפית שלהם כמו היחסים המוסדיים ודרכי התמודדות. ניתן לשער בהחלט שאנטישמיות לא מתחילה כאלימות גלויה, אלא גם באה לידי ביטוי בצורות מרומזות יותר. האנטישמיות מכוונת כלפי תלמידים ותלמידות יהודים ויהודיות וגם כוח הוראה יהודי¹¹, אבל עלולה בנוסף לפגוש באנשים לא יהודים.

**בבתי ספר דינאמיקות
אנטישמיות עלולות
להתקל בהתנגדות מועטה
ולחשוף את כוחן בהקשר
ליחסי כוח ומבני מערכות
יחסים מובהקים ולעיתים
קרובות לא סימטריים.**

בבתי ספר דינאמיקות אנטישמיות עלולות להתקל בהתנגדות מועטה ולחשוף את כוחן בהקשר ליחסי כוח ומבני מערכות יחסים מובהקים ולעיתים קרובות לא סימטריים. במקרים אלה יש חשיבות רבה להבנת המקרים, חידוד ההתרחשויות ולתגובות של המורים וכן של ההנהלה כתוצאה מתפקידים במוסד החינוכי, האם ואיך

9 Bernstein, Julia (2020): Antisemitismus an Schulen in Deutschland – Befunde – Analysen – Handlungsoptionen. Beltz Juventa: Weinheim, Basel.; Salzborn, Samuel / Kurt, Alexandra (2019): Antisemitismus in der Schule – Erkenntnisstand und Handlungsperspektiven. Berlin: <https://www.tu-berlin.de/fileadmin/i65/Dokumente/Antisemitismus-Schule.pdf> (2021 כניסה אחרונה ב10 בפברואר 2021); Chernivsky, Marina / Lorenz, Friederike / Schweitzer, Johanna (2020): Antisemitismus im (Schul-)Alltag – Erfahrungen und Umgangsweisen jüdischer Familien und junger Erwachsener. Kompetenzzentrum für Prävention und Empowerment (Hrsg.). Berlin.; Chernivsky, Marina / Lorenz, Friederike (2020): Antisemitismus im Kontext Schule – Deutungen und Umgangsweisen von Lehrer*innen an Berliner Schulen. Kompetenzzentrum für Prävention und Empowerment (Hrsg.). Berlin

10 Clarke, Adele E. (2012): Situationsanalyse – Grounded Theory nach dem Postmodern Turn. Mit einem Vorwort v. Reiner Keller (Hrsg.). Springer VS: Wiesbaden

11 Bernstein (2020): Antisemitismus an Schulen in Deutschland – Befunde – Analysen – Handlungsoptionen

המקרים הללו מוגדרים כמקרי אפליה ואלימות ואיך מגיבים אליהם לבסוף.¹² בכך גם ברור, שהאנטישמיות משחקת תפקיד גם במערכת ההשכלה הגבוהה ומהווה חלק מדפוס החשיבה ומהאוריינטציה של מורים ומורות מסויימים.¹³ בנוסף הממצאים מעלים בבירור שבקרב המורים יש ידע נרחב במקרים רבים לגבי ההיסטוריה של האנטישמיות, אך מעשיהם בתגובה למקרים אנטישמים נגועים באמביוולנטיות ובמבוכה.

נקודות מבט יהודיות

המחקרים האמפיריים החדשים ביותר נותנים לנו מבט ראשון לגבי נקודות המבט היהודיות על האנטישמיות. כך מציג המחקר של המרכז להעצמה ומניעת אנטישמיות (Kompetenzzentrum)¹⁴, שרבים מהנשאלים חווים אנטישמיות ולכן מצפים שיתקלו בסיטואציות אנטישמיות בעתיד. בראיונות הזכרונות

המרכזיים של הנשאלים הם של אנטישמיות מילולית. לכך שייכים חציית גבולות מילולית, העלבות ו"בדיחות". התיאורים של פעולות מילוליות אלימות הפכים בחלקם לזיכרונות של חוויות של איום קיומי עקב איומים באלימות פיזית. הרבה מהנשאלים, שהם תלמידים לשעבר, מרגישים שהשאירו אותם לבד עם החוויות שחוו. מהזווית שלהם המורים התנהלו באדישות לעיתים קרובות ולא יכלו לזהות בבירור את הדינמיקה האנטישמית במצבים מסויימים. התערבות של מורים הייתה בשכיחות הגבוהה ביותר רק כשהתקריות האנטישמיות היו ברורות לעין. מנגד, כשהיה שיח פוגעני בתחום

**הנשאלים הדגישו בראיונות
שעזרה מוצלחת הייתה
כאשר המורים והנהלת בית
הספר לקחו ברצינות את
התלונות מטעם תלמידים
והורים על התקריות
האנטישמיות והיו פתוחים
להתמודד עמן ברצינות,
הגיבו זמן קצר לאחר
התרחשות התקריות
והתנהלו בשקיפות בטיפול
בתלונות.**

12 Chernivsky / Lorenz (2020): Antisemitismus im Kontext Schule – Deutungen und Umgangsweisen von Lehrer*innen an Berliner Schulen.

13 Bernstein (2020): Antisemitismus an Schulen in Deutschland – Befunde – Analysen – Handlungsoptionen

14 Chernivsky/ Lorenz / Schweitzer (2020): Antisemitismus im (Schul-)Alltag. S. 111-112.

השיעור בנושא השואה או הסיכסוך הישראלי-פלסטיני המורים לא רק התעלמו לעיתים קרובות, אלא לעיתים הם אלה שהובילו אותו. הנשאלים הדגישו בראינות שעזרה מוצלחת הייתה כאשר המורים והנהלת בית הספר לקחו ברצינות את התלונות מטעם תלמידים והורים על התקריות האנטישמיות והיו פתוחים להתמודד עמן ברצינות, הגיבו זמן קצר לאחר התרחשות התקריות והתנהלו בשקיפות בטיפול בתלונות.¹⁵

מסקנות

לפי הממצאים האמפיריים של המחקרים שהוזכרו לעיל, האנטישמיות באה לידי ביטוי במערכת החינוך בטווח שבין הערות עדינות לבין אלימות מילולית ופיזית. המצב הזה משפיע בין השאר על פרספקטיבות החיים וההחלטות לגבי החיים של בני נוער יהודים ושל משפחותיהם בהקשר לבחירת בית הספר, מעבר בית ספר או השתקת הזהות היהודית שלהם. השליטה והבקרה כנגד האנטישמיות בבתי הספר לא תצליח ללא מעורבות שיטתית של אנשי החינוך בבית הספר – כבר כחלק מתוכנית ההכשרה שלהם. משמעות מרכזית בכך יש להגנה וביעוץ לנערים ונערות הנפגעים מאנטישמיות ומשפחותיהם.

15 Chernivsky, Marina / Lorenz, Friederike / Schweitzer, Johanna (2020): Antisemitismus im (Schul-)Alltag – Erfahrungen und Umgangsweisen jüdischer Familien und junger Erwachsener. Kompetenzzentrum für Prävention und Empowerment (Hrsg.). Berlin.

3

סטנדרטים מרכזיים וקווים מנחים בייעוץ

היסטוריית ההקמה של עמותת אופק

לפי מחקרים ודיווחים חוו רוב היהודים והיהודיות אנטישמיות ורואים באנטישמיות ובגזענות כבעיה נרחבת וצומחת.¹ עם העלייה בהתקפות האנטישמיות עולה גם הצורך בייעוץ. כדי לממש את הצורך הזה, צריך מרכזי ייעוץ המתמחים באנטישמיות ושיש להם גישה לקהילות יהודיות.

הייסוד של עמותת אופק הוא תוצאה של ההכרה, שהאנטישמיות מהווה איום ממשי, ולא לרשות כל חברי הקהילה היהודית עמד ייעוץ מקצועי וסולידרי.

אופק הוקמה בשנת 2017, תחילה כפרוייקט ייעוץ חדשני, בתוך מרכז להעצמה ומניעת אנטישמיות (Kompetenzzentrum für Prävention und Empowerment).²

שנתיים לאחר מכן הוקמה אופק כעמותה והתבססה כמרכז ייעוץ מומחה. כמרכז ייעוץ מקצועי מאפשרת עמותת אופק ייעוץ פסיכולוגי-חברתי ומשפטי במקרה של אלימות ואפליה על רקע אנטישמי במקומות הבאים: ברלין, באדן ויטמברג, הסן, סכסוניה וסכסוניה-אנהאלט.

לפי מחקרים ודיווחים חוו רוב היהודים והיהודיות אנטישמיות ורואים באנטישמיות ובגזענות כבעיה נרחבת וצומחת.

1 Zick, Andreas / Hövermann, Andreas / Jensen, Silke / Bernstein, Julia (2017): Jüdische Perspektiven auf Antisemitismus in Deutschland. Ein Studienbericht für den Expertenrat Antisemitismus. Universität Bielefeld. Download verfügbar unter: <https://archive.jpr.org.uk/download?id=4592> (2021 בדצמבר 14)

2 מרכז ההעצמה הוא מוסד לחינוך ומחקר היושב בברלין בתמיכת העמותה לרוחת היהודים בגרמניה <https://zwst-kompetenzzentrum.de/>

מטרות

ההכרה והסיווג של חוויות אלימות מתרחשים לעיתים קרובות זמן רב לאחר התרחשותן. ההתמודדות איתן מצריכה שיח ותלויה גם בגורמים חברתיים – כמו הזמינות של תמיכה סולידרית. לכן יש חשיבות למקומות בהם אפשר לשתף ולנתח חוויות אישיות ומקרי אפלייה.

**אלימות ואפליה על רקע
אנטישמי לא חייבות להישאר
ללא מענה. יש אפשרויות,
להיאבק בנסיבות הללו
ולדרוש צדק. ניתן לדון
באפשרויות הללו בעת הייעוץ
ביחד הפונים לייעוץ.**

אלימות ואפליה על רקע אנטישמי לא חייבות להישאר ללא מענה. יש אפשרויות, להיאבק בנסיבות הללו ולדרוש צדק. ניתן לדון באפשרויות הללו בעת הייעוץ ביחד עם הפונים לייעוץ.

הצעות

אנחנו מייעצים לנפגעים, לקרוביהם ולעדים של אלימות אנטישמית ומציעים לבתי ספר, עמותות, איגודים ופקידי ממשל את הייעוץ המקצועי הנחוץ לאחר תקריות אנטישמיות. ההצעה שלנו כוללת תמיכה סוציאלית ופסיכולוגית, ייעוץ משפטי, ליווי במהלך הליך משפטי ופילי וכן ייעוץ בתהליכים קשים יותר כמו השגת פיצויים לקורבנות. באופן הזה אנחנו תומכים בהתמודדות עם התוצאות החומריות והלא חומריות של אלימות ואפליה אנטישמית: באמצעות ניתוח רגשי, בהשבת תחושת הנורמליות והביטחון שבשגרה כמו במניעה של איומים ומקרי אלימות נוספים. לא תמיד אנחנו מצליחים ויש מקרים בהם חוסר היכולת גוברת. אבל גם במקרים שכאלה אנחנו זקוקים למבני ותהליכי ייעוץ מקצועיים.

עקרונות יסוד

הייעוץ שלנו הוא אמפטי ועצמאי. בדרך זו אנחנו יכולים לייצג אך ורק את האינטרסים של הנפגעים, בלי ניגודי עניינים ותמיד תוך שמירת האמון והגנה על הפרטיות.

הייעוץ שלנו מתמקד בסטנדרטים מקצועיים מיוחדים של תחום הייעוץ לנפגעים³ ומתייחס לכלל המקרים, פליליים ושאינם פליליים. אנחנו עובדים עבודה מבוססת קהילה, דהיינו, שהאוריינטציה וההצעות שלנו מבוססות על הצרכים ונקודות המבט של הפונים לייעוץ ושל הקהילות היהודיות.

גם אם אדם לא נפגע באופן אישי, הוא נוטה לקחת אישית חוויות הקורות לאחרים בסביבתו. הוא יודע, שגם לו יכול לקרות משהו דומה, כי הוא חלק מקהילת הנפגעים או נתפס ככזה. באלימות הנוגעת לקבוצות ישנן לא רק השפעות אישיות, אלא האלימות הזאת מתבטאת בצורה מובהקת בעיצוב הזכרון הקולקטיבי.

במרכז תשומת הלב של הייעוץ שלנו עומדים בד"כ מקרים קונקרטיים ואירועים אקטואליים. באותו הזמן האפילויות בהווה נוגעות בפצעים וזכרונות שחשבו שהגלידו וגורמות לעיתים להתעוררות מחדש של הטראומה של השואה בקרב צאצאי הניצולים. בהמשך לכך מביאים אנשים חוויות מארץ המוצא שלהם – לדוגמא, ברית המועצות, בה חוו היהודים אנטישמיות, בחלקה אלימה, שקיבלה לגיטימציה על ידי המשטר. לכן, בעת הייעוץ אנחנו תמיד לוקחים בחשבון את החוויות הביוגרפיות המשפחתיות של מבקשי הייעוץ ואת העברת הזכרונות הבין דורית.

לצד הצרכים והמשאבים של מבקשי הייעוץ ניצבים במרכז שיקולים משפטיים, שאלות כלכליות והחיפוש אחר דרכי פעולה אפקטיביות.

לעקרונות היסוד שלנו שייכת גם ההתמודדות הביקורתית עם המושג "קורבן". יהודים ויהודיות נתפסים לעיתים קרובות כקורבן על רקע ההיסטוריה הארוכה של הרדיפות האנטי יהודיות והאנטישמיות, אך הם עצמם דוחים זאת, להתפס או להראות כקורבן. המונח "קורבן" יוצר את הדימוי של קורבן פסיבי, ללא סוכנות, ללא אפשרויות של הגנה עצמית או יכולת התמודדות עם החוויות שעבר. הייעוץ רוצה לעזור בכך, להתגבר על רגשות חוסר האונים, להראות ולחזק את אפשרויות הפעולה שכנגד.

3 Verband der Beratungsstellen für Betroffene rechter, rassistischer und antisemitischer Gewalt (VBRG)
<https://verband-brg.de>

חלק גדול ממבקשי הייעוץ הם בני נוער או מבוגרים צעירים, מכיוון שהם נמצאים במקומות בהם האנטישמיות מראה אופי לא מרוסן – בשגרת בית הספר, פעילויות פנאי, בספורט, אבל גם באינטרנט וברשתות החברתיות.

הן בני נוער והן מבוגרים צעירים זקוקים לסביבה בטוחה ותומכת, בה הם יכולים לפתח את זהותם ולבטא את שייכותם ללא פחד. זו אחת הסיבות שבגינה קיימות הצעות עבור עבודה עם ילדים ונוער שמתבצעת בעיקר דרך מחלקת המשפחה של המרכז לרווחת היהודים בגרמניה, אבל הן מוצעות ומפותחות במשך מספר עשורים על ידי מרכזי נוער של הקהילות היהודיות בגרמניה.

מסיבה זו מציעה עמותת אופק גם הצעות תמיכה קבוצתית והצעות תמיכה המבוססות על ביוגרפיה אישית עבור ילדים, בני נוער ומשפחותיהם.

4

שאלות ותשובות

1. למה אני צריך ללכת לייעוץ?
2. מה מייחד את הייעוץ של אופק?
3. מי זכאי לקבלת ההצעה של אופק?
4. האם אני יכול להיות עמכם בקשר אם אינני בטוח אם אני קורבן של תקרית אנטישמית?
5. הייתי עד לתקרית אנטישמית שלא נגעה לי באופן אישי – האם אני יכול לפנות לאופק כעת?
6. איך אפשר להיות תומך\בן ברית של אופק?
7. איך אני יכול להביע הזדהות לאחר התקפות או מעשי טרור המופנים כלפי הקהילה היהודית?
8. איזה פרמטים של ייעוץ מציעה עמותת אופק?
9. איך נוצר הקשר הראשוני?
10. איך ממשיך התהליך לאחר יצירת הקשר הראשוני?
11. מה כוללת ההצעה לייעוץ פסיכולוגי של עמותת אופק?
12. מתי תקרית נחשבת למקרה פלילי?
13. יש לי סוגיה דחופה. למי אני יכול לפנות?
14. מה קורה עם הפרטים האישיים שלי?
15. באיזה שפות ניתן הייעוץ?

1. למה אני רצוי ללכת לייעוץ?

התמודדות עם תקריות אנטישמיות עלולה להיות קשה ומתישה. היועצים והיועצות שלנו יכולים לתמוך במבקשי הייעוץ, לסווג את התקריות שקרו להם ולהציג בפניהם את דרכי התגובה האפשריות, לשיקולם. עמותת אופק מייעצת במקרי אנטישמיות, אך תומכת גם בנפגעי כל סוגי האפלייה. יהודים חווים הדרה לא רק בדמות אלימות אנטישמית, אלא גם כאנשים עם זהות מורכבת ורבת פנים, שמציעה הזדמנות להפלותם לעיתים קרובות. כל מקרי הפניה לאופק יירשמו באופן אנונימי לחלטין בסטטיסטיקה לגבי תקריות אנטישמיות וכך יהיו חלק מהשיח הפוליטי. הדיווח על מקרים הינו חשוב ביותר, כי כך הרלבנטיות של הנושא תהיה ברורה יותר. הדיווח של תקריות אנטישמיות מגביר את הלחץ על האחראים הפוליטיים, מעלה דרישה להקמת מרכזי תמיכה נוספים לייעוץ בנושא אנטישמיות ואפליה וקריאה לשותפים ושותפות לפעול נגד אנטישמיות.

2. מה מייחד את הייעוץ של אופק?

עמותת אופק מעמידה הצעת ייעוץ ללא מכשולים או תנאי סף. היועצים והיועצות שלנו מיידעים, מייעצים ומלווים לפגישות עם פקידי ממשל וגורמים משפטיים ובמפגש עם התקשורת, הם מנחים, מחנכים ומעצימים. מקרים של אנטישמיות יומיומית יוועצו, גם אם הם לא חצו את הגבול של מעשים פוליטיים. המוטו בעבודה של אופק הוא גישה רב תחומית. כלומר, היועצים והיועצות שלנו מייעצים לגבי סוגים שונים של אפליה, ובישחת הייעוץ, בהתאם לצורך, יכולים להפנות למוסדות ולמקומות המתאימים. כל אתר מטפח מערכת יחסים הדוקה עם הקהילות המקומיות. כך תורם הפיקוח של השותפים שלנו – האיגודים הפדרליים (RIAS) להעלאת תשומת הלב של החברה בכללותה לגבי אנטישמיות ופועל כמדריך חברתי ופוליטי. בנוסף, אנחנו מציעים פורמטים של העצמה, הנוגעים ישירות לבקשות ולצרכים של המשתתפים.

3. מי זכאי לקבלת תמיכה של אופק?

אנחנו מייעצים ליחידים, למשפחותיהם ולקרוביהם לאחר תקריות אנטישמיות וגם לעדים ולעדות של תקריות אלימות אנטישמית ואפלייה. מלבד זאת אנחנו מייעצים בנושא אנטישמיות בהווה בהקשר של בתי ספר, מקומות עבודה, שכונה, בסביבה האישית, באינטרנט(פשעי שנאה אונליין), במשרדי ממשלה ובקהילות.

4. האם אני יכול להיות עמכם בקשר אם אינני בטוח אם אני קורבן של תקרית אנטישמית?

נתקלתם בהתבטאות מעוררת אי נוחות? אתם לא יודעים איך לסווג מצב מסויים(פוליטי, חוקי, חברתי או אישי)? במידה והתבטאויות או מעשים שליליים ובעלי הקשר שלילי באים לתשומת לבכם, יש לקחת זאת ברצינות. אנטישמיות יומיומית, אנטישמיות חבויה או אנטישמיות העוסקת בישראל, שבד"כ חוסה תחת מטריית הכביכול "ביקורת על ישראל" וביטוייה, הן צורות הביטוי האנטישמיות שהכי ממעיטים בערכן. קודים אנטישמים נמצאים בשיחות יומיומיות וגם ברשתות החברתיות ולא תמיד קלים לזיהוי. אצל הנפגעים הם מובילים לחוסר בטחון ולתחושה של חוסר אונים. אנחנו שמחים להגן עליכם בסיווג של מה שקרה ולחפש ביחד אפשרויות פעולה.

5. הייתי עד לתקרית אנטישמית שלא נגעה לי באופן אישי - האם אני יכול לפנות לעמותת אופק כעדה?

אתם עדים לתקרית אנטישמית ורוצים לדווח עליה? אתם מוזמנים לפנות אל האגודה הפדרלית RIAS¹. כמרכז מחקר ומידע לאנטישמיות מתעדת האגודה הפדרלית RIAS תקריות אנטישמיות בכל רחבי גרמניה.

1 <https://www.report-antisemitism.de/bundesverband-rias/>

אם יש לכם צורך ביעוץ, אתם מוזמנים לפנות אלינו. נפגעים נשארים לעיתים קרובות לבד עם החוויות שלהם, סביבה תומכת וסולידרית ועדים פעילים הם חשובים.

6. איך אפשר להיות תומך\בן ברית של אופק?

אנטישמיות היא לא רק בעיה של הנפגעים ממנה, אלא תופעה כלל חברתית שתוקפת אקטיבית את ערכי הייסוד הדמוקרטיים של החברה הזאת. לכן צריך וצריכה כל אזרח ואזרחית תומכי דמוקרטיה לפנות נגד האנטישמיות ולהתייחס לכך כמאבק של כלל החברה. נפגעים נשארים לעיתים קרובות לבד בהתמודדות עם התקפות אנטישמיות. לכן זה חשוב ביותר, לבנות בריתות אמינות, בהן בעת ההתמודדות עם אנטישמיות באות לידי ביטוי ובצורה מודעת הפריבילגיות של אלה שלא נפגעו מאנטישמיות, כדי להקדיש תשומת לב לקשיים של הנפגעים, מבלי לשים את האישיות והחוויות האישיות שלהם במרכז. כך נבנה "הרעיון של להיות בן ברית".²

7. איך אני יכול להביע הזדהות לאחר התקפות או מעשי טרור המופנים כלפי הקהילה היהודית?

ישר לאחר התקפות מאסיביות או מתקפות טרור גדל חוסר הבטחון. כאן הופכת הסולידריות לבעלת תפקיד משמעותי עוד יותר. יש אפשרויות רבות לבטא את ההזדהות. אחת האפשרויות הללו היא ההכרה במקרי אלימות שקרו תוך הזדהות עם הקורבן, הכרה שנשללת פעמים רבות מאנשים לאחר התקפות אלימות. במידה ואתם משתמשים בפלטפורמות של המדיה החברתית, הימנעו משיתוף

מחדש של תמונות, קטעי וידאו ותגובות המכילים איורים בלימות או תיאורי אלימות, המופנים והנוגעים לקהילה היהודית. שיתופים מהסוג הזה עלולים לגרום להתפרצות של זכרונות שליליים ותחושות מלאות כאב, עד לכדי חזרה של חוויה טראומטית, אצל האנשים שנפגעו מהאנטישמיות.

8. איזה פורמטים של ייעוץ מציעה עמותת אפק?

ייעוץ טלפוני

ניתן להשיג אותנו טלפונית במקומות בהם אנחנו פעילים (באדן ויטמברג, ברלין, הסן, סכסוניה אנהלט וסכסוניה) בהתאם לשעות הפעילות שלנו. בנוסף ניתן להשיג אותנו בקו החם בכל רחבי גרמניה – 08006645268. במידה ולא השגתם אותנו טלפונית, ישנה האפשרות ליצור עמנו קשר באמצעות האימייל המוצפן שלנו. אנחנו נחזור אליכם בהקדם האפשרי.

ייעוץ באימייל

עבור בקשות ייעוץ ובקשות אחרות אנחנו זמינים בכתובת המייל – kontakt@ofek-beratung.de בנוסף ניתן להשיג אותנו בכתובות המייל של המשרדים במיקומים השונים ברחבי גרמניה.

ייעוץ אונליין

ליצירת קשר ללא קשיים, ובמידת הצורך אנונימי, ניתן לפנות אלינו בצ'אט באתר האינטרנט שלנו (<https://ofek-beratung.de>). יועצי הצ'אט זמינים לצ'אט בלייב. לא נדרשים תיאום או הודעה מראש. המידע שלכם ינוהל במהלך התהליך בצורה הבטוחה והאמינה ביותר. מחוץ לזמני הצ'אט אתם יכולים למלא טופס להשאת הודעה לגבי הסוגייה שלכם סביב השעון. צוות הייעוץ אונליין יחזור אליכם בהקדם האפשרי.

ייעוץ אישי

אתם מוזמנים לתאם פגישת ייעוץ אישית באחד המשרדים שלנו. אתם מוזמנים לפנות אלינו בנושא.

מקומות פעילות

אנחנו עובדים במשרדים שלנו בברלין, הסן, באדן ויטמברג, סכסוניה אנהלט וסכסוניה בתיאום הדוק עם הקהילות היהודיות, ארגוני חברה אזרחית מקומיים וכן גורמי ממשל. לכן, פנו למשרד הקרוב למקום מגוריכם.

9. איך נוצר הקשר הראשוני?

אנחנו מייעצים בצורה אמינה ובמידת הצורך באופן אנונימי. מבקשי הייעוץ הפונים אלינו יכולים להחליט בעצמם כמה מפורטת תהיה הפניה המכילה את התיאור של התקרית האנטישמית שחוו. איך שיחת הייעוץ מתפתחת תלוי בדרישות ובצרכים האישיים שלהם. בשיחה אנחנו דנים באפשרויות המשך התהליך ובצעדי פעולה ראשונים אותם ניתן לבצע בהתאם לתקרית המתוארת.

10. איך ממשיך התהליך לאחר יצירת הקשר הראשוני?

לאחר תיאום אישי נוצר קשר נוסף עם היועצים והיועצות שלנו, בהם מצויים, שוקלים ומדברים על דרכי פעולה אפשריות. הסוגיה וטובתו של מבקש הייעוץ נמצאים במרכז תשומת הלב בתהליך. ייתכנו מקרים נוספים בהם זה יכול להיות חשוב, לכלול ייעוץ פסיכולוגי או משפטי נוסף, שמתבצע באמצעות צוות הפסיכולוגים המורחב שלנו ובאמצעות עורכי דין. ייתכנו מקרים של הפניה לגורמי ייעוץ ותמיכה אחרים. הייעוץ מסתיים בשיחה עם האדם הפונה לייעוץ. בפני הפונה לייעוץ עומדת האפשרות לפנות אלינו מחדש בעתיד.

11. מה כוללת ההצעה לייעוץ פסיכולוגי של עמותת אופק?

אופק עובדת עם צוות של פסיכולוגים ופסיכולוגיות היכולים לתמוך בפונים לייעוץ כתוצאה מתקריות קשות במשך זמן מוגבל. עם זאת, הייעוץ שלנו לא יכול להחליף טיפול פסיכולוגי עמוק. במידה ובמהלך הייעוץ עולה צורך לטיפול פסיכולוגי ארוך טווח, אנחנו עוזרים במציאת מקום הולם לטיפול פסיכולוגי, עם דגש מיוחד על עבודה העוסקת ברגישות לאנטישמיות.

12. מתי תקרית נחשבת למקרה פלילי?

במסגרת שיחת הייעוץ הראשוני היועצים והיועצות מעריכים האם מדובר בתקרית פלילית או לא. במידת הצורך אנחנו מחברים את מבקשי הייעוץ עם עורכי ועורכות דין מהצוות שלנו, שנותנים פגישת ייעוץ ללא עלות ומבהירים את אפשרויות הפעולה המשפטיות. כל עורכי ועורכות הדין שלנו מתמחים בייעוץ מקצועי העוסק בסוגיות אפליה ואנטישמיות.

13. יש לי סוגיה דחופה. למי אני יכול לפנות?

סוגיות דחופות דורשות ריכוז גבוה של זמינות לסיווג אירועים והתרחשויות אקטואליות ולבנייה מחדש של תחושת בטחון. לכן, מנסה הצוות של אופק להיות זמין באמצעות הקו החם המופעל באופן יומיומי ובמקרים דחופים (למשל, לאחר התקפות טרור) להציע זמני מענה נוספים. הצוות שלנו מנהל את שיחות ההרגעה הראשונות ויכול, בעת הצורך, לתווך ולהפנות לצוות פסיכולוגי או לצוות לניהול משברים מקומי ו\או לגופי תמיכה אחרים.

14. מה קורה עם הפרטים האישיים שלי?

הפרטים שלך בטוחים אצלנו. אנחנו כפופים לחובת השתיקה ומנהלים את כל המידע בנוגע לאנשים בצורה אמינה ובטוחה. תמיד עומדת בפניכם האפשרות, לפנות אלינו בצורה אנונימית. אתם מוזמנים לפנות אלינו בנוגע לשאלות נוספות לגבי צנעת הפרט באופן אישי. השמירה על הפרטים האישיים שלכם חשובה לנו. אנחנו פועלים לפי הוראות החוק הנוגעות לשמירה על מידע פרטי של אנשים. אתם יכולים תמיד להתעדכן לגבי הזכויות שלכם בהתאם לכך, ולהשתמש בהן. מידע נוסף תמצאו בהצהרת שמירת המידע בדף האינטרנט שלנו.

15. באיזה שפות ניתן הייעוץ?

אנחנו מייעצים בגרמנית, אנגלית, רוסית ועברית ויכולים בעת הצורך להציע שירותי מתורגמנים.

5

התערבויות ואפשרויות פעולה

5.1 דרכי עבודה

איך אנחנו עובדים?

- אנחנו מייעצים בצורה אמינה, חינמית ובמידת הצורך אנונימית.
- אנחנו מייעצים באופן אמפתי ופועלים בשירותם של הפונים לייעוץ.
- אנחנו מכוונים לרצונות ולצרכים של הפונים לייעוץ.
- אנחנו עובדים באופן עצמאי ומייעצים בכל מקרים, מבלי להתייחס לשאלת היותם פליליים או לא.
- אנחנו מחזקים את הפונים לייעוץ ומפנים את המבט לאפשרויות הפעולה ולמשאבים.
- אנחנו מייעצים בנוגע לתקריות אנטישמיות תוך הסתכלות והתחשבות בחוויות אנטישמיות בין דוריות ומשפחתיות-ביוגרפיות.
- אנחנו משתפים פעולה עם מוסדות יהודיים וארגוני חברה אזרחית.
- אנחנו מייעצים באופן מקצועי ומומחה, בהתאם למקרה.

1. אנחנו מייעצים בצורה אמינה, חנימית ובמידת הצורך אנונימית.
לפעמים המעמסה לחפש ייעוץ, היא מאוד גבוהה. תמיד עולה השאלה, כמה אמין יהיה הייעוץ. אנחנו מבטיחים עבודה אמינה עם המידע המתקבל בתהליך הייעוץ. ללא הסכמת הפונה לא יועבר מידע החוצה. במידת הצורך אנחנו מייעצים באופן אנונימי.

2. אנחנו מייעצים באופן מזדהה ופועלים בשירותם של הפונים לייעוץ.
אף אחד לא צריך לקבל אלימות או להיות לבדו לאחר תקרית אלימה. המשמעות של המחויבות שלנו היא שנקודות המבט והאינטרסים של הפונים לייעוץ הם הקובעים לגבי נקודת ההתחלה של הייעוץ. אנחנו רואים בעצמנו כתומכים בנפגעים ופועלים אך ורק בשליחותם. לא נתקבל שום החלטה ללא הסכמתם.

3. אנחנו מכוונים לרצונות ולצרכים של הפונים לייעוץ.
להקשיב ולהבין הם עמודי טווח מרכזיים בכל ייעוץ שהוא. כל מקרה הוא מיוחד, לכל אדם יש את התפיסה המיוחדת שלו והמקרים הם לעיתים קרובות מאוד מסובכים. עבורנו זה חשוב, להסתכל תמיד על הבקשות והצרכים של הפונים לייעוץ ולהבהיר ביחד את הצרכים המצופים מהייעוץ.

4. אנחנו עובדים באופן עצמאי ומייעצים בכל מקרים, מבלי להתייחס לשאלת היותם פליליים או לא.
אנחנו פועלים ללא תלות בארגונים ממשלתיים ומייעצים בכל המקרים, בלי תלות בשאלה האם המקרים חוצים את הרף הפלילי או לא. בדרך הזאת יכולים תקריות אנטישמיות ואיומים מגוונים להילקח ברצינות, להיחשף ולהיוועץ.

5. אנחנו מחזקים את הפונים לייעוץ ומפנים את המבט לאפשרויות הפעולה ולמשאבים.
אנטישמיות ואפליה פוגשות אנשים בעת שגרת חייהם. הנפגעים מוצאים את עצמם במצב לא רצוי, בו הם חייבים להגיב לאיום. אנחנו

מכוונים את הייעוץ שלנו לכך, לפתח אפשרויות פעולה מבניות ואישיות, שיעזרו להקל את העול.

6. אנחנו מייעצים בנוגע לתקריות אנטישמיות תוך הסתכלות

והתחשבות בחוויות אנטישמיות בין דוריות ומשפחתיות-ביוגרפיות. אנטישמיות היא איננה רק תופעה היסטורית, אלא יחסי כוח היוצרים אלימות עם השפעות ארוכות טווח. ניתן לראות היום בבירור, על בסיס מחקרים ודיווחים, שהאנטישמיות קיימת ומהווה איום עבור יהודים ויהודיות. לעומת זאת, ההבנה של הרלבנטיות של האנטישמיות לא תמיד קיימת. בייעוץ אנחנו מחזקים את הפונים לייעוץ בניתוח של האנטישמיות כחוויה ביוגרפית וקולקטיבית, שפוגשת הן את היחידים והן את הקהילה בכללותה.

7. אנחנו משתפים פעולה עם קהילות יהודיות ומוסדות יהודיים

ועובדים בשיתוף פעולה עם ארגוני חברה אזרחית ורשתות ייעוץ

הקהילה היהודית מכירה את גבולות הסולידריות כתוצאה מחוויותיה שלה. הנפגעים מקבלים את התחושה שהם נשארים לבד כשהם זקוקים לתמיכה. לכן עומדים הצרכים והחוויות של הקהילה כחלק מרכזי ביותר של עבודתנו. שיתוף פעולה והדדיות עם החברה האזרחית, הפוליטיקה, הרשויות ורשתות ייעוץ היא סוגיה חשובה ביותר עבור עבודתנו.

8. אנחנו מייעצים באופן מקצועי ומומחה, בהתאם למקרה.

אנחנו מייעצים לנפגעי אלימות ואפלייה אנטישמית, קרוביהם ולעדים לתקריות וגם למוסדות לאחר ובמהלך התמודדות עם תקריות אנטישמיות. בדרכי העבודה שלנו אנחנו מיישמים את הסטנדרטים של האיכות של ייעוץ מקצועי לקורבנות¹ ואת עקרונות היסוד שאנחנו פיתחנו.

1 סטנדרטים של איכות הייעוץ המקצועי על פי עמותת איגוד מרכזי הייעוץ לנפגעי אלימות ימנית קיצונית, גזענית ואנטישמית (VBRG)

5.2 התערבויות²

מייד לאחר תקרית או התקפה אנטישמית נמצאים הרבה אנשים במצב חירום פסיכולוגי. כל אדם מגיב בצורה שונה לסיטואציות מאיימות שהוא נקלע אליהן. אין תגובה כללית אחת טובה, כי כל התנהגות ותחושה נכונות כשלעצמן ומהוות סימן לתהליך התמודדות. כעס, זעם ועצב הם תגובות אנושיות נורמליות בהתמודדות עם אירועי קיצון. יכול להיות מצב של חורים בזכרון או קשיים, לסווג ולהבין בצורה כרונולוגית את מה שקרה.

במידה והייתם חלק מתקרית, אתם כנראה לא בטוחים, אם אתם רוצים להגיש תלונה נגד הפושעֵת ומה ניתן לעשות הלאה. אתם צריכים, רשאים ויכולים לקחת זמן כדי להחליט.

כנפגעי תקרית או תקיפה אתם צריכים לשקול את הנקודות הבאות:

פנו לייעוץ מקצועי:

אל תשארו לבד עם החוויות שלכם, צרו קשר עמנו או עם גוף ייעוץ אחר. הצוות שלנו יתמוך בכם בהתמודדות עם מה שחוויתם וילוה אתכם, לפי רצונכם, בצעדים הבאים כמו הגשת תלונה.

כתבו הערות על מה שחוויתם:

דעו בוודאות, מה קרה לכם. אתם יכולים לרשום נקודות מרכזיות או להעלות על הכתב את מה שקרה (במידת האפשר בדיוק מה קרה, מתי ואיך התבצע המעשה). עם התמיכה של אדם שסומכים עליו זה יכול להיות קל יותר. במידה ויש עדים, פנו אליהם ליצירת קשר.

2 עמותת איגוד מרכזי הייעוץ לנפגעי אלימות ימנית קיצונית, גזענית ואנטישמית (מוציא לאור) (2019), „מה לעשות לאחר תקיפה אנטישמית, גזענית או ימנית קיצונית?” אפשרויות פעולה ועזרה לנפגעים, לקרוביהם או לעדים. מהדורה שניה. את הפרסום הזה ופרסומים אחרים של העמותה ניתן לקחת מנדף האינטרנט של העמותה: <https://verband-brg.de/material/>

שמרו את חומר העדות:

במידת האפשר, זה חשוב לאבטח ולשמור על חומר העדויות (סימני אלימות, רכוש שהושחת, תמונות, חפצים, אימיילים, הודעות ברשתות, אס אמ אס ועוד). חומר העדות מסייע לכם בבית המשפט לדרוש פיצויים כלליים ועל נזקים פרטניים שנגרמו לכם.

שקלו פנייה לעזרה רפואית:

במידה וחוויתם התקפה אלימה ואתם זקוקים לעזרה רפואית ו\או פסיכולוגית, תנו עדות שכל הפציעות והמצב הנפשי שלכם נכתבים ומתועדים בה. זה חשוב בשביל תהליך משפטי אפשרי ודרישות לפיצויים.

לאחר תקיפה אנטישמית נאלצים הקורבנות להתמודד לא רק עם התוצאות של המאורע, אלא גם עם התבטאויות ותגובות של הסביבה הקרובה שלהם. כאן זה חשוב, למנוע פציעות נוספות או הפיכה מחודשת לקורבן.

איך החוויות של התקיפה יעובדו, תלוי במידה לא מועטה באיך הסביבה החברתית תגיב אליהן.

כקרובים ועדים\עדות אנחנו יכולים ללוות ולחזק את הנפגעים בעיבוד של החוויות שלהם.

— קחו ברצינות את התגובות, הרגשות והחששות של הנפגע.
אל תפקקו בתיאורים של האדם הנפגע.

— קחו זמן, תהיו זמינים לשיחה וסבלניים. אל תלחצו על הנפגע לדבר.

- באמצעות נקיטת עמדה אמפטית ברורה וסולידרית אתם מגנים על הנפגע\ת בסיווג ובהתמודדות עם אירוע טראומתי. הישארו בכל מקרה עם התחושות של הנפגע, מבלי לתת לשיפוט האישי שלכם להעפיל עליהן.
- אל תמעיטו בערך התקיפה, התיאורים שלה או תוצאותיה. אל תאשימו את הנפגע במאורע או את תגובתו למה שהתרחש. חשוב להאשים את הנסיבות שהובילו לאליומות אבל לא את האדם הנפגע ממנה.
- קחו את משאביו של הנפגע ברצינות ושאלו את עצמכם, למה זקוק הנפגע ואיך תוכלו לתמוך בו במידת הצורך. העזרה שלכם לא צריכה להיות בכפייה וללא הסכמת הקורבן.
- השאירו זמן לנפגע, לעבד את מה שקרה לו. הבעת צער מוגזמת לא עוזרת בכך, נסו להימנע ממנה.
- ייעוץ מקצועי יכול לעזור בהתמודדות עם המאורע ולעזור בסוגיות משפטיות ובסוגיות של פיצויים. תמכו בנפגע בעת יצירת הקשר. אל תתנהלו בפטרונות עם הנפגע. כוונו את עצמכם אך ורק לבקשות ולצרכים של הנפגע.
- תמכו בנפגע בהוצאה לפועל של היוזמה האישית שלו, והציעו תמיכה בעזרה עצמית. החיזוק או בנייה מחדש של יכולת פעולה עצמית היא קריטית בהתמודדות עם התוצאות של התקפות אנטישמיות.
- אל תהיו שרויים בלחץ והתחשבו בגבולות וברגשות שלכם.

5.3 קטגוריות של תקריות

הארגון הבריטי ללא מטרות רווח (NGO) – "ביטחון ואמון בקהילה" (Community Security Trust) פיתח מערכת קטגוריות להגדרת תקריות אנטישמיות, שהותאם למצב בגרמניה ע"י מרכז המחקר והמידע על אנטישמיות (האגודה הפדרלית RIAS)³. הגדרות אלו אינן חופפות את הגדרות הדין הפלילי. לפי החלוקה הזאת ניתן להבחין בין הצורות של התקריות האנטישמיות שלהלן:

אלימות קשה:

התקפות אלימות או מעשי טרור, שעלולות להביא לאובדן חיי אדם או לפגיעה פיזית חמורה (למשל, התקפות בסכין או ירי).

אלימות פיזית:

כל התקפה פיזית על אדם, שלא מסכנת את חייו ולא מובילה לפגיעה פיזית חמורה (גם ניסיונות התקפה, מקרים, בהם הנפגע מגן על עצמו או יכול להימלט, או זריקה של חפצים כמו אבנים או בקבוקים, אפילו כשהם מחטיאים את המטרה).

פגיעה ברכוש:

ריסוס ספריי, ציור או מריחת סיסמאות אנטישמיות או סמלים אנטישמים, הדבקת מדבקות או פלקטים אנטישמים כמו גם פגיעה ברכוש יהודי או במקומות הנצחה לשואה.

איום:

כל איום ברור וקונקרטי שניתן בכתב או בעל פה באלימות (ישירה או לא ישירה) נגד אדם יחיד, קבוצת אנשים או מוסד.

התנהגות פוגעת:

מכלול תקריות, בהן המטרות הן בודדים או מוסדות יהודיים שפונים אליהם בצורה זדונית או מפלה, בלי תלות באם הטקסט מכיל בעצמו סטריאוטיפים אנטישמיים או לא; אמירות אנטישמיות, שמופנות בצורה כתובה או מילולית נגד לא יהודים, ריסוס, ציור ותליית פלקטים ברכוש שאינו יהודי; הפגנות, אספות ואירועים פומביים עם תכנים, הכרזות, קריאות מילוליות, סיסמאות או באנרים אנטישמיים.

תעמולת המונים:

טקסטים אנטישמיים שפונים לפחות 22 נמענים או מנסים להגיע ולהיות מופצים לקהל המונים רחב ככל הניתן בדרכים שונות, גם טקסטים ללא תכנים אנטישמיים מובהקים נכללים בכך, כאשר הם נשלחים לנמענים יהודים ויהודיות.

5.4 סיווג משפטי**העלבה (סעיף 185 לחוק העונשין הגרמני)**

העלבה נחשבת, כאשר תוקפים\תוקפות מבטאים שיפוט סובייקטיבי מבזה באמצעות מילים או מעשים. גם דעות, שבאות לידי ביטוי באמירות פומביות, יכולות למלא את ההגדרה של העלבה. ההעלבה לא צריכה להיות מופנית ישירות כלפי האדם ששומע אותה, אלא יכולה להיות מכוונת גם כלפי צד שלישי. בכל מקרה עליה להיות מכוונת קונקרטיית נגד אדם מסוים או קבוצת אנשים מובחנת. זוהי עבירה השייכת לתחום של העבירות שיש להתלונן עליהן (Antragsdelikt) – במקרים כאלה, בניגוד לעבירות ציבוריות, חייבים הקורבנות להגיש תלונה על העבירה, כדי שיתקיים הליך פלילי.

התבטאויות שטנה נגד קבוצה אתנית (סעיף 130 לחוק העונשין)

הסתה לשנאה נגד קבוצות אוכלוסייה, התקפות נגד כבוד האדם כתוצאה משייכות לקבוצת אנשים מסוימת, כמו למשל הסכמה עם מעשי השואה ופשעי הרייך השלישי, המעטה בערכם והכחשתם, נחשבים להתבטאויות שטנה נגד קבוצה אתנית, וככאלה הם ברי ענישה פלילית, כל עוד הובעו בצורה פומבית. בניגוד להעלבה התבטאויות שטנה נגד קבוצה אתנית הן לא עבירות שיש להתלונן עליהן אלא עבירות ציבוריות. עבירות ציבוריות הן מעשים שכתוצאה מחומרתם מלווים באכיפה פלילית גם ללא – ולעיתים נגד – הבקשה המפורשת של הנפגעים, ברגע שהמשטרה נחשפת אליהם.

העלבת שטנה (סעיף 192 א לחוק העונשין)

סעיף זה אמור לסגור את הפרצה בין העלבה(שחייבת להיות מופנית בצורה קונקרטיית נגד קורבן) והתבטאויות שטנה נגד קבוצה אתנית(שחייבות להיות מופנות לקהל אנשים מובחן). מי שמפנה ביוזמתו תכני שטנה העוסקים בקבוצה אתנית כלפי אחד מחבריה, נתון לעונש פלילי, גם כאשר המעשה לא בא לתשומת לבו של הציבור. העונש הפלילי הוא גבוה יותר מאשר בעבירת העלבה "נורמלית". החוק הזה הוא חדש(ספטמבר 2021), ולכן עוד אין ניסיון מקיף עם הפרשנות שלו בבתי המשפט.

איום (סעיף 241 לחוק העונשין)

מי שמאיים בביצוע מעשים הכוללים שלילה של ריבונות מינית, פגיעה בשלמות הגוף, שלילת חירות אישית או בגניבת ובהשחתת חפצים בעלי ערך גבוה כלפי אדם אחר באופן ישיר או עקיף, נתון לדין פלילי. זה יכול להתבצע באמצעות מילים, אבל גם בעזרת חפצים(למשל נשק, מכונית). במידה והאיום מבוטא בפומבי(למשל, באינטרנט), או מלווה באיום לבצע פשע חמור, לדוגמא, רצח, הדבר גורר ענישה פלילית חמורה בהרבה. גם הסכמה לביצוע פשעים קשים שטרם בוצעו

כפופה לענישה פלילית. בהתאם לחומרת המעשה שמאיימים לבצע, נקבע האם מדובר בעבירות שיש להתלונן עליהן על ידי הקורבנות כדי שתתבצע אכיפה, או שמדובר בעבירות ציבוריות שייאכפו בכל מקרה. לצערנו, הניסיון מראה כי לרשויות האכיפה לעיתים קרובות אין רגישות מספקת הנדרשת להתמודדות עם איומים אנטישמים.

פגיעה ברכוש (סעיף 303 לחוק העונשין)

פגיעה ברכוש היא פגיעה או הריסה מכוונת של חפץ זר או ביצוע שינוי לא מאושר משמעותי וארוך טווח במראה של רכוש, למשל הדבקת סטיקרים או מריחת צבע. במקרים מסוימים רואות רשויות אכיפת החוק אינטרס ציבורי מיוחד כתוצאה מהסכנה או מהחומרה הטמונות במקרה פגיעה ברכוש מסוים ולכן הן מתערבות. בבסיסה פגיעה ברכוש מהווה עבירה שיש להתלונן עליה, הנפגע צריך להגיש תלונה, במידה והוא מעוניין שיתקיים הליך פלילי נגד האחראים.

בריונות

בריונות על רקע אנטישמי הוא צורת רדיפה היכולה לגרום לפגיעות נפשיות חמורות ויש לקחת אותה ברצינות רבה. במהלך בריונות אדם נרדף ומוטרד על ידי תוקפים רבים, לאורך זמן ובצורה שיטתית, כשהוא במעמד נחות ביחס אליהם. צורה מיוחדת היא האלימות הקבוצתית ברשת דרך המסנג'ר או דרך הרשת החברתית.

מי שחווה אלימות קבוצתית חווה תחושות קשות של חוסר אונים, אבל יש אפשרויות לפעול כנגד זאת, למשל שליחת מכתבי אזהרה על ידי עו"ד למבצעים\ות. כמו כן יכולה להיות דרישה מצד הנפגעים לפיצוי כספי כנגד נזקים חומריים, פיזיים ופסיכולוגיים. בחוק העונשין הגרמני לא מופיע הסעיף "בריונות" בפני עצמו כעבירה פלילית, אבל הביטויים השונים שלו (למשל, פגיעה גופנית, סחיטה, איום, גניבה) עלולים להיות פליליים. במקומות העבודה משפר חוק היחס השווה בעבודה (AGG) את המצב המשפטי של הנפגעים: המעסיק מחויב למנוע ולאסור בריונות מפלה ולהגן על הנפגעים ממנו.

מעקב מטריד\הטרדה "סטוקינג" (סעיף 238 לחוק העונשין)

בניגוד לאלימות קבוצתית במעקב מטריד האלימות מבוצעת בדרך כלל על ידי אדם אחד. זה בא לידי ביטוי בנסיונות ליצירת קשר לא רצוי בדרכים שונות(טלפון, צלצול בפעמון, אימיילים, מכתבים, פניה לסביבה אישית) והטרדה חוזרנית עד כדי ריגול ומעקב אחר השגרה והנתונים של הקורבן. מבחינה משפטית מעקב מטריד מתחיל איפה שהקורבן נפגע בשגרת חייו – אך זוהי עבירה פלילית(הטרדה), סעיף 238 לחוק העונשין) רק כאשר נגרם מכך נזק משמעותי.

בעזרת החוק למניעת אלימות ניתן להוציא צו הרחקה שמונע מהתוקף\ התוקפת דרכי התנהגות מסוימים, כגון מניעת קרבה או יצירת איזור בטוח. לצערנו נדרש לשם כך לעיתים קרובות הליך משפטי ארוך וקשה.

חבלה גופנית (סעיפים 231-223 לחוק העונשין)

הן התעללות גופנית מכוונת ופגיעה בבריאותו של אדם והן הניסיון לכך הן עבירות פליליות בנות ענישה. אפילו גזירה של שיער נגד רצון הקורבן נחשבת כהתעללות וכחבלה גופנית. בסוגים מסוימים של פגיעה גופנית ותוצאותיה העונש הפלילי חמור יותר: כך בעת חבלה גופנית מסוכנת(למשל, שימוש בנשק, התקפה רבת משתתפים או באמבוש) או פגיעות גופניות חמורות(מעשי אלימות עם תוצאות של נזקים בריאותיים חמורים) ובמקרים קיצוניים כמו פגיעה גופנית המביאה למוות, ניסיון הריגה וניסיון רצח.

5.5 פיצויים פיננסיים

פשרות שבין פושעים וקורבנות

בפשרות שבין פושעים וקורבנות מנסים להגיע להסכמה מחוץ לכותלי בית המשפט באמצעות מתווך, במסגרתה לעיתים קרובות יש הפחתה בעונש של הפושע\הפושעת והעברת כספי פיצויים לקורבנות. במעשי אלימות הנובעים ממוטיבציה אנטישמית הדרך הזאת לדאבוננו לא מתאימה לעיתים קרובות, כי פושעים ופושעות רבים פועלים בשכנוע עצמי עמוק ולא מגלים הבנה לקורבן.

כספי פיצויים

הדרישה לפיצויים היא כנגד הפושע\ת. כספי פיצויים אמורים לפצות על נזקים שלא ניתן לכמת ברכוש כמו פציעות גופניות או נפשיות. הדרישה לכספי פיצויים עוברת ומקבלת בשגרה את החותמת של בית המשפט האזרחי. לעיתים יוצאות דופן הפסיקה של הפיצויים היא חלק מהליך פלילי נגד נאשם(ולא כחלק מהליך אזרחי).

ביטוח תאונות משפטי

מי שנפצע מהתקפה אלימה במקום עבודה או בדרך לעבודה, או מי שהעניק סיוע לאחרים ונפצע תוך כדי, יכול לדרוש פיצוי מהביטוח החוקי נגד תאונות(אגודת אחריות וביטוח לעובדים וקרנות פיצוי לתאונות). זה תקף גם כאשר הפציעות הן תוצאה של התקפה מכוונת(למשל, הצתה). ביטוח התאונות מכסה את העלויות של תהליכי השיקום, משלם כספי פיצויים כנגד פציעות ומבטיח אמצעים לביטוח השתתפות חברתית וציבורית(למשל, אמצעים מקצועיים, עזרה עם דיור, תמיכה רפואית בבית הקורבן). במידה וכתוצאה מתקיפה נפגע כושר העבודה לטווח ארוך, עולה זכאות לבקשת קצבת פגיעה חודשית(סעיף 56 לחוק הסוציאלי תת סעיף 7). אם אדם נהרג כתוצאה מתקיפה אלימה, ישנה זכאות לבקשת פיצויים כספיים עבור השארים שלו(סעיף 63 לחוק הסוציאלי, תת סעיף 7).

החוק לפיצוי קורבנות (OEG)

חוק לפיצוי קורבנות מסדיר את התמיכה באנשים, שכתוצאה ממעשה אלימות גופנית שכוון נגדם או נגד אחרים מתמודדים עם תוצאות כלכליות ובריאותיות. מכלול השירותים לפי החוק לפיצוי קורבנות הוא מקיף, במיוחד כאשר למעשה האלימות יש השפעה קשה וממושכת על בריאות הנפגע. מלבד התמיכה הרפואית ואמצעי שיקום מקצועיים ורפואיים יכולה להיות מובטחת, לדוגמא, קצבה בסיסית חודשית, ללא תלות בזכאות לתמיכה סוציאלית אחרת. בנוסף יכולה תחת תנאים מסוימים לבוא דרישה לתמיכה של הקרן לרווחת קורבנות המלחמה, או תחת קטגוריה של פשרה על מקרי נזק מקצועי, המספקת תשלום חליפי המתקרב לגובה ההכנסה האחרונה במקרים של פגיעה בכושר ההשתכרות. גם השארים ועדים ישירים למקרי אלימות יכולים להעלות דרישות בהתאם לחוק לפיצוי הקורבנות. הדרישה לשירותים לפי החוק לפיצוי קורבנות יכולה במקרי חירום להכנס לתוקף גם שנים לאחר ביצוע המעשים, התשלומים מתחילים עם זאת מהחודש בו הוגשה הבקשה. יוצא דופן: במידה והבקשה מוגשת פחות משנה לאחר התקיפה, התשלום ישולם רטרואקטיבית החל מהתאריך בו בוצעה התקיפה. דרישות לשיפוי ופיצוי כנגד נזקים כספיים (אבל לא דרישות לפיצויים כלליים) נגד הפושעת\ת הולכות למשרד הרווחה. התהליך אבל הוא לצערנו מסובך ולוקח זמן רב. החל משנת 2024 החוק לפיצוי קורבנות יוחלף בחלק 14 של ספר החוקים הסוציאליים - "פיצוי חברתי".

עזרה לנפגעי עבירות תנועה

במידה והתקיפה בוצעה באמצעות מכונית (מבוטחת או ללא ביטוח), כלומר, הפושע השתמש במכונית כנשק, במקרים אלה לא מכיר החוק לפיצוי קורבנות ולכן לא מקנה פיצויים וסעד משפטי. במקום זאת ניתן להעלות דרישות ל"ארגון לעזרה לנפגעי תאונות דרכים" (VOH) - עמותת של ארגוני ביטוח חובה לכלי רכב. החל משנת 2024 יוכלו גם נזקים של מעשים שבוצעו עם רכב פרטי להיות עילה לדרישת פיצויים בהתאם לספר החוקים הסוציאלי, כך 14 - "פיצוי חברתי".

פיצויים מטעם משרד המשפטים הגרמני למקרים חמורים בעלי חשיבות ציבורית

לא יכולה להיות דרישה או פנייה לבקשת פיצויים ממשרד המשפטים תחת הסעיף של "מקרים חמורים בעלי חשיבות ציבורית", מדובר בהתערבות מיידית עצמאית מטעם המדינה כאות לסולידריות עם הקורבנות של אירועי טרור ואלימות קיצונית. כדי להעריך את סכום הפיצויים נדרשת הגשת טפסים רפואיים. דרישות לתשלום של פיצויים כלליים או של פיצויים כנגד נזקים פרטניים נגד התוקף, יחושבו ויובטחו על ידי קרן זאת.

קרנות ועמותות של חברה אזרחית

קרן אמדו אנטוניו (AAS) ואיגוד מרכזי הייעוץ לנפגעי אלימות אנטישמית, גזענית וימנית קיצונית (VBRG E.V.) מתחזקות קרנות לתמיכה בנפגעים, מהן תומכים כספית חד פעמית ללא בירוקרטיה בנפגעים שבעקבות האלימות כלפיהם נקלעו לקשיים כלכליים. הגשת הבקשות מתנהלת דרך מרכזי הייעוץ הרשמיים. הקרן "נגד ימין קיצוני" ("Contra Rechtsextremismus") של אגודת עו"ד הגרמניים יכולה לכסות את העלויות בעת הצורך עבור ייעוץ וייצוג משפטיים (עבור תביעה של הקורבן ומייצגו נגד התוקף בבית משפט או תמיכה משפטית בעדים). האמצעים הכספיים של הקרן מגיעים מתרומות, מי שמחליט על אופן השימוש בכספים הוא ועד יועצים בלתי תלוי, שלא ניתן לערער על החלטותיו.⁴

⁴ <https://www.amadeu-antonio-stiftung.de/projekte/opferfonds-cura/>; <https://verband-brg.de/opferhilfefonds/>; <https://anwaltsverein.de/de/stiftung-gegen-rechtsextremismus>

6

תיאור המיקומים והשותפים של אופק

עמותת אופק היא ארגון לתועלת הציבור ומרכז הייעוץ המקצועי הראשון בגרמניה, שמתמחה בייעוץ בנוגע לאנטישמיות ובייעוץ מבוסס קהילה.

טלפון: 0800 664 52 68

מספר סלולרי: 0176 458 755 32

אימייל: kontakt@ofek-beratung.de

מיקומי המשרדים

אופק באדן ויטמברג

"אופק באדן ויטמברג" היא פרוייקט הייעוץ המומחה האזורי של עמותת אופק במדינת באדן ויטמברג. עם שני משרדי ייעוץ בשטוטגארט ובפרייבורג מציעה אופק באדן ויטמברג תמיכה נקודתית כנגד אנטישמיות מקומית. הפרוייקט נתמך כספית על ידי התוכנית הפדרלית "לחיות דמוקרטיה" ועל ידי מדינת באדן ויטמברג.

טלפון: 0711 228 36 29

מספר סלולרי: 0176 346 795 20

אימייל: bw@ofek-beratung.de

אופק ברלין

אופק ברלין הוא מרכז הייעוץ האזורי הראשון של עמותת אופק. מאז שנת 2017 מייעץ מרכז אופק ברלין לנפגעי תקיפות אנטישמיות ומציע גם לבתי ספר, לארגונים, לעמותות, לגני ילדים ולמוסדות ממשל את הייעוץ המקצועי הנחוץ לאחר מקרי תקיפה. הפרוייקט נתמך ע"י מדינת ברלין במסגרת התוכנית המדינתית נגד ימין קיצוני, אנטישמיות וגזענות.

טלפון: 030 610 80 458

מספר סלולרי: 0176 458 755 32

אימייל: berlin@ofek-beratung.de

אופק הסן

אופק הסן הוא פרוייקט הייעוץ האיזורי המומחה של עמותת אופק עם משרד בפרנקפורט. אופק הסן מציעה תמיכה יעודית נגד אנטישמיות מקומית, עם משרד עצמאי, קו חם וייעוץ במענה לבקשות. הפרוייקט נתמך כספית דרך התוכנית המדינתית – "הסן – פעילות למען דמוקרטיה ונגד קיצוניות" עם תמיכה של העמותה המרכזית לרווחת היהודים בגרמניה.

טלפון: 0159 013 593 90

מספר סלולרי: 0157 850 844 24

אימייל: hessen@ofek-beratung.de

אופק סכסן אנהלט

אופק סכסוניה-אנהלט הוא פרוייקט הייעוץ האיזורי המומחה של עמותת אופק. אופק סכסוניה-אנהלט מציע תמיכה יעודית נגד אנטישמיות מקומית, עם משרד עצמאי, קו חם וייעוץ במענה לבקשות. הפרוייקט נתמך על ידי משרד העבודה, רווחה ואינטגרציה של מדינת סכסוניה-אנהלט.

טלפון: 0345 681 67047

מספר סלולרי: 0176 577 131 27

אימייל: sachsen-anhalt@ofek-beratung.de

אופק סכסן

המשרד המקומי נמצא בהקמה. בקשות לייעוץ מטופלות בכל מקרה במסגרת של הקו החם הפדרלי של אופק. הייעוץ הוא תמיד אנונימי, אמין וחינמי.

טלפון: 0800 664 52 68

מספר סלולרי: 0157 585 44 732

אימייל: sachsen@ofek-beratung.de

נתינת חסויות

עמותת אופק נותנת חסות לשני מרכזי דיווח:

מרכז דיווח על אנטישמיות RIAS בסכסוניה

<https://report-antisemitism.de/>

הקו החם של RIAS זמין טלפונית ברחבי גרמניה במספר שלהלן:

מספר סלולרי: 0159 067 785 51

אימייל: info@rias-sachsen.de

מרכז דיווח על אנטישמיות RIAS בסכסן-אנהלט

<https://report-antisemitism.de/>

הקו החם של RIAS זמין טלפונית ברחבי גרמניה במספר שלהלן:

טלפון: 0345 131 83 036 | 0345 131 83 031

מספר סלולרי: 0157 585 44 732

אימייל: info@rias-sachsen-anhalt.de

שותפים

מרכז להעצמה ומניעת אנטישמיות

(Kompetenzzentrum für Prävention und Empowerment)

מרכז להעצמה ומניעת אנטישמיות רחבי גרמניה. המרכז מפתח תוכניות חינוכיות והעשרה עבור בתי ספר, נותני שירותים פסיכולוגיים בבתי ספר, מנהלי חינוך, מוסדות עזרה ועבודה סוציאלית לנוער, קהילות, מנהל ציבורי, גופים פוליטיים וליוזמות יהודיות ושל חברה אזרחית. המרכז חוקר כגוף מחקר חוץ אוניברסיטאי, בין השאר, את הנושא של אנטישמיות בהקשר בתי ספר ואתרי הנצחה.

טלפון: 030 513 039 88

אימייל: info@zwst-kompetenzzentrum.de

אתר אינטרנט: www.zwst-kompetenzzentrum.de

מרכז למידע ולמחקר בנושא אנטישמיות (אגודה פדרלית RIAS)

עמותת האגודה הפדרלית למידע ולמחקר האנטישמיות שמה לה למטרה, לאתר ולתעד בצורה עקבית כחלק מהחברה האזרחית של מקרי אנטישמיות בגרמניה. הטיפול בתקרית אנטישמית לא תלוי בשאלה אם היא חוצה רף פלילי. האגודה הפדרלית RIAS עובדת בצורה אמפטית, תחת העקרון המנחה של שמירת האמון: הנפגעים והעדים מחליטים, איך יטופלו הפניות שלהם והמידע שכלול בהן.

האגודה הפדרלית RIAS מפרסמת לפי בקשה מקרים שדווחו ומתווכת מתן ייעוץ פסיכולוגי-סוציאלי, משפטי, נגד אפליה, ייעוץ לנפגעים וייעוץ בביץ המשפט. בארגון RIAS מיוצגים מרכזים ליצירת קשר הפעילים במדינות בוואריה, ברלין, ברנדנבורג, הסן, מקלנבורג פור פומרן, סכסוניה, סכסוניה תחתית, נורד-ריין וסטפאליה, מדינת הסער, שלזוויג הולשטיין וטורינגיה.

טלפון: 0800 032 32 63

אימייל: info@report-antisemitism.de

פורטל לדיווח: www.report-antisemitism.de

אגודה למתן ייעוץ לנפגעי אלימות על רקע אנטישמי, גזעני וימני קיצוני (עמותת VBRG)

הVBRG שמה לה למטרה, לתת לנפגעי אלימות ימנית קיצונית בכל רחבי גרמניה גישה למוסדות ייעוץ ותמיכה מקצועיים, עצמאיים, חינוכיים ואמפטיים. כעת יש 15 מרכזי ייעוץ עצמאיים בכל רחבי גרמניה לנפגעי אלימות ימנית קיצונית, אנטישמיות וגזענות ב-13 מדינות בגרמניה המשולבים בפעילות של האגודה (VBRG). מידי שנה מייעצים ומלווים הארגונים החברים באגודה מאות נפגעי אלימות ימנית קיצונית, במומחיות גדולה ובניסיון רב שנים. הם תומכים בנפגעים של אלימות, איומים, טרור והצתות ובקרובי משפחתם, אנשי שלומם ועדים ועדות: חינוכי, אמין, מקומי ואמפטי לטובת הנפגעים ולפי בקשה גם אנונימי.

טלפון: 030 33 85 97 77

אימייל: info@verband-brg.de

אתר אינטרנט: www.verband-brg.de

האגודה נגד אפליה בגרמניה (ADVD)

האגודה נגד אפליה בגרמניה (ADVD) היא ארגון גג לגופי ייעוץ עצמאיים ומשרדים למאבק באפליה. הארגונים החברים באגודה מביאים ניסיון רב שנים בעבודה נגד אפליה בדגש על הייעוץ וההעצמה של נפגעי אפליה.

טלפון סלולרי: 0159 061 466 13

(בימי שני עד חמישי, 18:00 – 11:00)

אימייל: info@antidiskriminierung.org

אתר אינטרנט: www.antidiskriminierung.org

המרכז לרווחת היהודים בגרמניה (ZWST)

המרכז לרווחת היהודים בגרמניה (ZWST) הוא ארגון גג של גופי הרווחה היהודיים בגרמניה. כארגון גג מייצג ה ZWST את הקהילות היהודיות השונות ואיגודים מדינתיים בתחום העבודה הסוציאלית היהודית. ה ZWST רואה במטרתו המרכזית את השתתפות והעצמה של קבוצות פגיעות בתוך הקהילה היהודית בגרמניה. העקרון הארגוני המנחה של המרכז מגיע מהמילה העברית "צדקה", העיקרון האתי החברתי של הצדקה ביהדות.

טלפון: 069 944 37 10

אימייל: zentrale@zwst.org

אתר אינטרנט: www.zwst.org

7

הצהרת מידע מחייבת

אחריות לתכנים של הברושורים

עמותת אופק – מרכז ייעוץ במקרי אלימות ואפליה אנטישמית

אחראית

Marina Chernivsky

עריכה

Irina Ginsburg

רעיון

Marina Chernivsky, Mila Engel, Irina Ginsburg, Ricarda Theiss

תמיכה

Sharon Burkhard, Marina Chernivsky, Mila Engel, Ella Enzmann, Irina Ginsburg, Greta Golberg, Dorothea Kleintges, Ricarda Theiss

תרגומים

Yevgenia Freifeld, Tomer Keret, Margarita Khusainova

עריכה לשונית

Verred Grünberg, Dr. Burglinde Hagert

עיצוב

Alex Hislop

עיצוב הברושורים בעברית
Denise Feiger Visual Design

הנהלה

René André Bernuth, Christian Krause, Alexander Vasmer,
Jöran David Wulf

יצירת קשר

קו חם: 0176 458 755 32 | +49 800 664 52 68
אימייל: kontakt@ofek-beratung.de

הצעה להפנייה כמקור

עמותת אופק – מרכז ייעוץ למקרי אלימות ואפלייה על רקע אנטישמי
(מוציא לאור) (2023): לזהות. לסוגג. לתמוך. ברלין.

תומכים בפרסום

This project is funded by the Rights Equality and
Citizenship Programme of the European Union.

מבחר השותפים והשותפות

**kompetenz
zentrum**
PRÄVENTION UND EMPOWERMENT.

advd
Antidiskriminierungsverband
Deutschland

VBRG
VERBAND DER BERATUNGSSTELLEN FÜR
BETROFFENE RECHTER, RASSISTISCHER
UND ANTISEMITISCHER GEWALT E.V.

Bundesverband RIAS e.V.
Bundesverband der Recherche- und
Informationsstellen Antisemitismus

The content of this publication "לזרות. לסוג. לתמוך." represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

© עמותת אופק – מרכז ייעוץ למקרי אלימות ואפלייה על רקע אנטישמי 2023.

עמותת אופק משתמשת בעברית רב – מגדרית, כדי לייצג את כל המגדרים והזהויות המיניות. העברית הרב מגדרית מייצגת מרחב ביניים לייצוג כל האנשים, שלא מרגישים מיוצגים בסדר של 2 מגדרים. אופן הכתיבה של ציטוטים נשמר כנאמן למקור.

גרסא ראשונה, תאריך: יולי 2023.

